

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Sabinu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste cu bani și prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețului prenumerării pentru Sabinu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru

Nr. 80 ANUL XXI.

Sabinu, în 416 Octombrie 1873.

tru celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oră cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Excelentia Sa Preșântitulu Archiepiscopu și Metropolitu Procopiu Ivacicovicu a plecat duminică seara la Viena spre a depune juramentul de consiliariu intimu alu Majest. Sele c. și reg. apostolice.

Fația cu pretinsă criza cea acută, în care se afla Ungaria între impregiurările presente, organulu magiarilor lonyaiști „Reform“ lamentandu se exprime astfel:

„Noi magiarii nu putem comptă în toată lumea pe simpatie nimeni. Nimenea nu vorbește, nu simțese și nu cugetă, că noi; cultura noastră nu se poate radiemă pe cultura popoarelor homogene cu noi, și deca se radica în midloculu nostru unu geniu, acelă nu latiesce lumină peste confinele națiunii noastre. Noi suntemu izolati prin originea, limbă și moravurile noastre.

„Noi suntemu unu poporu micu. Noi nu împorâmă nici pământulu țerei noastre proprie. Noi nu avem o astfelu de armată, prin carea amu potē impedeacă că sa nu ne impresore armata ori și căruu vecinu alu nostru. Si nici avutu nu suntemu, spre a putē încinge patria cu fortaretie, sustienē o armată mare și a adună proviantu pentru resbelu în trensele. Ori ca vomu disparē după politică lui Kossuth în ori-care confederatiune republicana la Dunare sēu ca vomu tienē stensu la confederatiunea încheiată cu Austria și garantată prin principele comunu, noi nu vomu putē pretinde pentru patria noastră o autonomie și o independență deplină și nu o putemu pretinde în interesulu consistenței statulu și resei noastre.

„Noi suntemu slabi și singuri, avemu trebuință de simpatie și de aliați. Simpatie natiunilor straine le putemu cascigă numai asiă, deca vomu portă noi flamură ideilor moderne și a progresulu, deca vomu cucerī prin cultura și prin o portare onesta stimă loru. Aliați ne putemu cascigă, deca tienendu înaintea ochilor interesele comune vomu tienē la olaltă potērele statulu nostru și vomu desvoltă potērea, de carea dispunem.

„Pentru această stare a noastră amu aflatu o situațiune corespunzătoare în complanare, carea ne creă în Europă unu locu convenitu și carea concede, că ungru să deschidă totu-odată și calea libertății constituționale în monarchia intrăga și dincolo de confinele loru. Ori și ce avantaju amu avē noi în complanare, ori și care gloria în constituțiune, prin această națiunea nu si-a resoltitu încă problemă seă, nu si-a asigurat vitoriulu seū de locu, nu si-a terminatu luptă pentru esistență.

„Luptă pentru esistență e rivalitate. Nu numai spadă sterminatoriă și foculu omoritoriu de omeni potu sa ucida o națiune; nu numai potērea țiraniei potē trauti la pământu viētă ei: și lucrulu și spiritulu se luptă contra ei și togmă asiă potē ea sa se ucida prin insuși erorile sele, prin cērtă interna, prin neapacitate și moliciune.

„Noi ungru stămu cu această estfelu, ca pe tempulu, cându cautaramu siguritatea noastră din afara în aliați cu germanii cei cultivati trebuia să fim pregatiti și pentru aceea, de a ne concentra fația cu prevalență germană potērea noastră și a dovedi, ca noi pe terenulu ratiunii, lucrulu și alu invențiunii suntemu de aceeași origine și ca aici acasa nu avem lipsa de cultura straina, pentru ca avem o cultura indigenă ungară, carea are asemenea pretiu. Strainulu căruu nu-i compete, nu-i concedem sa ocupe terenu la noi.

„Pentru că sa dovedim naționalitatiloru noastre și Austriei îndreptățirea și valoarea statulu nostru politicu, că sa posedem conștiință potērei și sa lucrăm cu siguritatea simțimentulu propriu:

aveam trebuință de încordarea tuturor potērilor noastre, de consolidarea constituțiunii noastre politice prin o politica ratiunale, precauță, activă și negociatistă, de desvoltarea tuturor factorilor potērei noastre naționale.

„Amu neglesu înse, a face această. În locu de a face ne-amu consumatu potērele noastre și amu întrebunțiatu reu o parte mare a facultatiloru noastre. Amu aruncatu țieră în detorii, amu deschisu drumuri de feru rele, amu lasatu sa se latiescă germanisatiunea, sa se radice agitatiunea națională peste capulu nostru, n-amu educatu nice literatură, nice caractere civile, n-amu regulatu nice macaru administratiunea publică în modu ratiunale, n-am portatu grige de o desvoltare sanatoasă a economiei. De aci provine aceea, ca pe cându statulu și naționalitatea noastră aparū în afara în o lumina demnă de invidiatu, în launtru aflăm pretotindena confusiune, coruptiune și consternatiune, symptome de morbu, care acum nu insuflă numai barbatulu de stat, ci și opiniuni publice ingrigire.

Asupră întrebării honvedilor i se scrie diariulu „Nord. Allg. Ztg.“ din Pestă:

Cele mai însemnate foi ale Germaniei au publicatu în tempulu din urma corespunzător din Viena și Pestă, cari cu privire la trupă honvedilor au afirmatu, ca în Ungaria persoanele mai datătoare de tonu umblă cu idea de a reformă trupă honvedilor după modelulu militei pentru apărarea țerei din Cislaiani; și prin această honvedii aru încetă de a formă o trupă de sine statătoare și s'aru încorporă în cadrele armatei comune.

Noi suntemu în pusețiune de a împartăși din sorginte competentu punctulu de vedere alu regimulu ungaru cu privire la această întrebare.

E adeveratu, ca transformarea indigită a trupei honvedilor aru usură bugetulu Ungariei în totu anulu cu diece și în vitoriu potē chiaru cu cincispre-diece milioane, o impregiurare, care în referențiile financiale presente aru merită o considerare mai detaliată din partea regimulu. Totuși în această afacere trebuie considerate și alte privințe și anume acele, cari atingu nu numai Ungaria singură, ci și interesulu statulu întregu. Infintierea unei milite ungară pentru apărarea țerei, carea sa fia independentă, a fostu la realizarea complanării din 1867 o condițiune fundamentală, carea fu pusa de partidă deakiana. Partidă această eră de opinie, ca organizatiunea armatei comune nu trebuia sguđuită, dară de alta parte trebuia sa se tienă comptu și de pretensiunile opiniuni publice cu privire la „o armată națională.“ Și asiă se invoira (ambele părți) că sa se infintieze o armată națională pentru apărarea țerei de sine statătoare. Trupă această formă dară unu punctu fundamentalu în complanare și ori ce schimbare în organizatiunea ei se potē esoperă numai prin parlamentulu Ungariei și cându va fi adus în legatura cu legea intrăga a complanării va aprinde îndată cērtă pentru dreptulu statulu atātu în dieta cătu și în țiera. Partidele nu se voru mai interesă de introducerea reformelor, ci voru stă fația în fația că inimici. Cērtă în parlamentu, carea s'a delaturatu prin retragerea lui Lonyai dela potēre, se va încinge de nou.

Ministeriulu Szlavy de locu nu va potē concede, că din consideratiuni financiale sa se restorne toate avantajele privitorie la impacarea partidelor și că stânger estreme sa i se deă unu punctu, unde potându-si pune potērea seă sa radice sistemă intrăga din temelie.

Regimulu ungaru tiene stensu la ideă, de a încungură ori ce discussiune relativă la dreptulu de stat, carea tientesce la modificarea legi pentru complanare, pentru ca această numai aru slabi statulu întregu. E unu principiu fundamentalu alu

ministrulu presiedinte Szlavy, de a impedeacă o sguđuire a complanării în ore care directiune.

Cestiunea honvedilor se va dejudeacă de regim din punctulu acestă de vedere și de aceea potē afirmă cu siguritate, ca între impregiurările de fația nu potē fi vorba de o schimbare a institutiunii honvedilor în ori și care directiune.

Publicarăm după ce trecu alegerea de Archiepiscopu și Metropolitu o corespunzător din Bucuresci subscrisă R a d u. Corespunzător se vede că n'a placutu unora, căci cine va fia în stare sa scrie la toti pe placu? și asiă eata resunetele cele mai dureroase în „Albină“, odată datate din Fagarasiu și alta data din Bucuresci. În celu dintăin resunetu se trage ocașiunea de peru spre a insultă în modulu celu mai neloialu persoane venerabile, în celu de alu doilea se da o „desmintire“, ca nu cutare Radu a scrisu corespunzător, ergo ca e fabricată în Sabinu de altu cineva.

Până sa vedem ce va dice dlu corespunzător, autoru alu acelei corespunzător în realitate, sustienem autenticitatea acelei și respingem asertiunile aruncate asupră persoane loru atinse în corespunzător datata din Fagarasiu, dară după informatiunile ce le avem, fabricată în Sabinu, dreptu de nisce aiurări pornite din o ură cu totulu ne întemeiată și putem ca totu dreptulu dice mai multu decâtu copilarēscă.

Din Versailles se auuncie oficiosu în 6 Octobrie: Cei cătu-va deputati, cari se aflară în zilele din urma în Versailles, astadi mai toti petrecu în Parisu. Conferențiile comisiunii dejă denumite se dice ca s'au incepută. Se crede ca rezultatulu lucrărilor lor va ajunge în publicitate înainte de adunarea burourilor dreptei, carea e fipsată pe 21 Octombrie. Contele Daru se va denomi după cum se presupune de raportoriulu acestei comisiunii. În cercurile monarchice se sperăca, ca seirile din Frohsdorf voru usură aceste lucrări. Se sperăca mai departe, ca visită ducelui de Chartres la contele Chambord și cu deosebire visită ducelui de Nemurs, de ore-ce acestu principu prin vedia, de carea se bucura în familiă seă și prin parerile sele probate în multe renduri e chematu a influență asupră contelui Chambord, va potē esoperă o întelegere definitivă. Acestă e parolă data de comitetulu Changareier-Daru. Asiadara roialisti totu mai ascēptă o pronunțare preventoriă din partea regelor lor, pe cându acestă în privință standardulu, pe lângă care se întorce totulu, repetiesce în continuu, ca densulu aru potē acceptă, cându va siedē pe tron, tricolorulu, înse până cându e numai pretendinte, îi e imposibilu a denegă standardulu albu. Cum se voru potē eliberă din acestu cercu vitiosu, nu se potē prevedē încă. „Uniunea“ implora în necesulu seū ieri seara, ceea ce în gură ei e unu ce forte ridiculu, ajutorulu „opiniuni publice“, că cându opiniunea publică n'aru avē de lucratu mai nimicu fația cu această lovitura de stat! Opiniunea publică va vorbi acum în patru despartimēnte și vomu vedē, ca pentru densă regatulu sub ori care standardu nu va veni la întrebare.

Unu corespunzător alu diariulu „Times“ comunica o convorbire, ce o avu cu unu deputatu alu dreptei din adunarea națională din Francia și detalulu despre planulu de actiune alu monarchistiloru cuprinde aceste:

„Îndată ce majoritatea pentru monarchia va fia asigurată“ dise partisanulu legitimistu, „se ascēptă convenirea adunării naționale. Dilele 5 și 6 Novembrie se voru întrebunțiată pentru denumirea burourilor și a comitetelor și pentru stabilirea ordinii de di. Precum se dice, stânga va propune în 6 Novembrie, că adunarea sa pasiēscă la deslusirea cestiunii constituționale.

